

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาขึ้นหลัก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 5

Academics Administration of School Administrators in Kheelek
Educational Network Under the Ubon Ratchathani Primary
Educational Service Area 5

อภิญา บุตดาลี, สมหมาย สร้อยนาคพงศ์ และสุรางคณา มัณยานนท์
Apinya Butdalee, Sommai Soynakpong and Surangkana Manyanon
คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี
Master of Education in Educational Administration Ratchathani University
Corresponding Author, E-mail: m6651083@rtu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาขึ้นหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย จำนวน 75 คน ในปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 84 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 – 1.00 และ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ
2. แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 17 ด้าน พบว่า ควรพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและผู้เรียน มีวางแผนงานวิชาการให้ชัดเจน มีการติดตาม มีการประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสม เน้นการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ควรพัฒนาครู นักเรียน และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ใช้ระบบฐานข้อมูล ส่งเสริมการวิจัย การนิเทศ และแนะแนวเชิงพัฒนา พร้อมทั้งสร้างเครือข่าย

ความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรภายนอก วางระบบงานวิชาการที่ยืดหยุ่น คัดเลือกสื่อการสอนอย่างโปร่งใส และสนับสนุนการเรียนรู้ทุกมิติ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาชั้นหลัก

Abstract

This research aimed to study the current conditions and development guidelines for academic administration by school administrators within the Kheelek educational network under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 5. The research population consisted of 75 individuals in the 2024 academic year. The research instrument was a five-level Likert scale questionnaire with 84 items. The content validity index ranged from 0.67 to 1.00, and the overall reliability coefficient of the questionnaire was 0.95. The statistical methods used for data analysis included frequency, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results found that:

1. This research aimed to study the academic administration practices of school administrators. The findings revealed that the overall level of academic administration was high across all aspects. The top three areas with the highest average ratings were: academic planning, instructional management, assessment and credit transfer processes.

2. Guidelines for improving academic administration across 17 aspects suggest that curriculum and instruction should be developed to align with local contexts and student needs. Precise academic planning, regular monitoring, and appropriate, diverse evaluation methods are recommended. Emphasis should be placed on participation, promoting Active Learning through technology and innovation, continuous development of teachers, students, and learning resources, and utilizing database systems. Additionally, academic administration should encourage research, supervision, and developmental guidance while fostering collaboration with communities and external organizations. A flexible academic management system, transparent instructional material selection, and support for holistic learning should also be implemented.

Keywords: Academic Administration, School Administrators, Kheelek Educational Network

1. บทนำ

การบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งมีการแบ่งงานในการบริหารออกเป็นด้าน ๆ และมีรายละเอียดมากขึ้นกับขนาดขององค์กร และความคล่องตัวในการบริหาร แต่ทั้งนี้ก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือต้องมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ถึงอย่างไรการบริหารสถานศึกษาต้องมียานหลัก ๆ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงบประมาณ และ 4) การบริหารงานทั่วไป (ศศินามณี สารักษ์, 2565) ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยต้องสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพให้เป็นคนดีที่สมบูรณ์ ให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง (นุชเรศ คำดีบุญ, 2564) การบริหารงานวิชาการ มีภาระงานเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง ตั้งแต่สมัครเรียนจนจบการศึกษา ทั้งด้านการเรียนการสอนและเอกสารหลักฐานการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาที่เกิดขึ้น จะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ (พิชญพิชา จันทา, 2563)

การบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจด้านการบริหารงานวิชาการไว้ 17 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

ถึงแม้ว่าผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับงานวิชาการอย่างมากเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังพบว่าในปีการศึกษา 2566 โรงเรียนประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากร ครูไม่ครบชั้น ครูไม่ตรงเอกประกอบกับนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานและปัญหาเหล่านี้ก็ส่งผลให้โรงเรียนขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และนักเรียนขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพอีกด้วย จากผลการทดสอบทางการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาชี้หลักสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการทดสอบทาง

การศึกษาระดับชาติ (NT) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าระดับประเทศร้อยละ 4.64 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ปีการศึกษา 2566 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าระดับประเทศร้อยละ 3.40 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (National Educational Test : O-NET) ปี 2566 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าระดับประเทศร้อยละ 4.17 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5, 2567) จากการศึกษาแสดงให้เห็นถึงปัญหาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

จากสภาพดังกล่าว จึงศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพทุกด้าน ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผล การเรียนการสอน และการนิเทศการสอน ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

3.2 ประชากร การศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกประชากรแบบเจาะจง ประกอบด้วย ครูในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านซีเหล็ก โรงเรียนบ้านหนองหัวลิงหนองซอน โรงเรียนบ้านห้วยเสลา โรงเรียนบ้านตาโอง โรงเรียนบ้านหนองดินดำ และโรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ ปีการศึกษา 2567 รวมจำนวน 75 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended) ตามขอบข่ายและภารกิจสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน

3.4 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยหาคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความตรงตามเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ผลปรากฏว่าได้ข้อคำถามผ่านเกณฑ์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 จำนวน 84 ข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ตามวิธีของ Cronbach โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานีถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาชั้นหลัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลให้ครูตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประสานการส่งและตอบกลับจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับกลับคืน จำนวน 75 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งวิทยฐานะ และประสบการณ์ทำงานวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามเกณฑ์การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาน นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาชั้นหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาชั้นหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

สภาพการบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ระดับ
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.94	.69	มาก
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.18	.66	มาก
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.16	.69	มาก
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.01	.78	มาก
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.04	.68	มาก
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.14	.75	มาก
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.84	.67	มาก
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.92	.68	มาก
9. การนิเทศการศึกษา	4.03	.79	มาก
10. การแนะแนว	4.02	.74	มาก
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	4.04	.74	มาก
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.83	.74	มาก
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.94	.82	มาก
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.99	.75	มาก
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.02	.68	มาก
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.09	.83	มาก
17. การพัฒนาและใช้สื่อนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.14	.76	มาก
รวม	4.02	.59	มาก

จากตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาชี้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยรายด้าน ด้านการวางแผนงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4.2 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาชี้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานควรเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยยึดวงจรคุณภาพ PDCA เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้ ต้องมีการบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาชี้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การวางแผนงาน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา พรหมแย้ม (2562) ว่า การบริหารวิชาการเป็นหัวใจในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้น ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้มีกระบวนการวางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพในด้านการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่

หลากหลาย ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการจัดผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประเมินผลการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณฯ แสงจันทร์นวล (2563) สถานศึกษามีนโยบายให้โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

5.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 ดังต่อไปนี้

จากการแสดงความคิดเห็นของครู สรุปลักษณะรวม ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต่างสะท้อนให้เห็นชัดเจนว่า การพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาควรบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ตามความต้องการของผู้เรียน และเป้าหมายทางการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดแผนงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์และกระบวนการ PDCA การจัดการเรียนการสอนควรมุ่งพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยี ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและนวัตกรรม โดยมีการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน การพัฒนาครู การวิจัยในชั้นเรียน และเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน องค์กร และหน่วยงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิษฎา สังกะคำ (2564) ว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ต้องให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนเป็นผลผลิตของสถานศึกษาโดยตรง โดยการดำเนินงานที่มีคุณภาพนั้นต้องอาศัยกระบวนการที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักประภา สุวรรณสมบัติ (2563) ว่า ผู้บริหารควรใช้ความรู้ที่เป็นศาสตร์และทักษะที่เป็นศิลป์ ในการนำเอาทรัพยากรมาบริหารจัดการ เป็นกระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและประสานงานกัน มีความพร้อมรับมือต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งผู้บริหารต้องมีส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์ และแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการในทุกภาคส่วน เน้นว่าเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. สถานศึกษาควรนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเป็นแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาระบบงานบริหารวิชาการที่มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อื่น ๆ ที่แตกต่างไปจากการวิจัยครั้งนี้
3. ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สรุปได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1: แผนภาพองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาซีเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- พิชญ์พิชา จันทา. (2563). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลักประภา สุวรรณสมบัติ. (2563). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาตามแบบชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศศิณามณี สารักษ์. (2565). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพรรณษา แสงจันทร์นวล. (2563). *การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในยุคการศึกษา 4.0 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (2567). *รายงานผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2567*. เข้าถึงได้จาก <http://new.ubon5.go.th/index.php?r=post%2Fview&id=2891>
- อภิขญา สังกะคำ. (2564). *แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.